

י"א תשרי תשע"ב
09 אוקטובר 2011
תיק 71061

פסק דין

בענין : מר נ'

(להלן : התובע)

נגד : מר ש'

(להלן : הנתבע)

הצדדים קבלו את הח"מ כבוררים הן לדין והן לפשרה, וחתמו על הסכם בוררות כנדרש.
ביה"ד קיים דיון בנוכחות הצדדים. בדיון נשמעו מספר עדים, כמפורט בפרוטוקול. כמו"כ
הוגשו לביה"ד מסמכים שונים ע"י הצדדים.
לא נפרט בפסק הדין כל טענה וכל פרט ופרט שנטענו בפנינו אלא רק את **עיקרי הדברים**.

העובדות:

- א. בתאריך 24.12.2010 היה התובע במשמרת לילה במסגרת יחידת המתנדבים של אגף התנועה במשטרת ישראל.
- ב. במהלך המשמרת, בערך בשעה 01:00 הגיע למקום הנתבע כשהוא נוהג ברכב (ברכב היו גם שתי טרמפיסטיות). הנתבע נהג ברכב לאחר ששתה כמות מסויימת של אלכוהול. התובע ושותפו למשמרת, בקשו מהנתבע לעצור ולהבדק האם הוא (הנתבע) נוהג בשכרות או לא?
- ג. נעשו מספר נסינות בדיקה באמצעות נשיפון. הנסיונות לא הצליחו.¹
- ד. המשך השתלשלות העניינים שנויה במחלוקת בין הצדדים. אולם מוסכם כי בסופו של דבר עצרו התובע ושותפו את הנתבע, תוך הפעלת כח, והביאו לתחנת המשטרה.
- ה. הנתבע התלונן כנגד התובע במח"ש כי הכהו והפעיל כח נגדו ללא הצדקה. התביעה נסגרה מחוסר אשמה.²

¹ לדברי התובע הנסיונות לא הצליחו מפני שהתובע לא נשף מספיק אוויר לתוך המכשיר, כפי שנתבקש.
² לאחר שמח"ש ביררה את הענין לפחות עם אחד מעדי הנתבע. ואולי אף אם הטרמפיסטיות שהיו ברכב.

הטענות:

- ו. טענת התובע, הנתבע תקף אותו, סירב להכנס לניידת כפי שנתבקש, ובהמשך אף התנגד למעצרו תוך הפעלת כח רב, דבר שגרם אף לתובע ושותפו להפעיל כח. לדברי התובע, כתוצאה מתקיפת הנתבע וסירובו לציית להוראותיהם, תוך הפעלת כח נגדם, נגרמו לו מספר חבלות. בעטיין נאלץ לפנות למרכז ט.ר.ם, להפסיד ימי עבודה, ולהוציא הוצאות לצורך תביעה זו.
- ז. סה"כ דורש התובע עבור הנ"ל סך 639 ₪.
- ח. הנתבע מכחיש את הטענה כי תקף את התובע. לדבריו, התובע ושותפו, הם שתקפו אותו ללא סיבה, התנהגו אליו באלימות, ואף הכוהו ללא סיבה בתחנת המשטרה. לדבריו, כתוצאה מהנ"ל נגרמו לו חבלות, והוא אף נזקק לטיפול רפואי.
- ט. ביה"ד שמע מספר עדים, הן מצד התובע והן מצד הנתבע. אין בדברי העדים בכדי להכריע את הדין. בהמשך פסק הדין, נתייחס לעדויות אלו ע"פ הצורך.

דין:

- ו. נתייחס תחילה לתביעת הנזיקין שדרש הנתבע.
- יא. אנו דוחים תביעה זו. לא רק שהדברים לא הוכחו כקשורים לתובע. אלא אף תמוהה ביותר בעינינו העובדה שהנתבע פנה לקבלת טיפול רפואי רק מספר שבועות(!) אחרי המועד שבו, לטענתו, נפגע.³
- יב. ביחס לטענת התובע. עצם הפגיעה והנזק בעקבותיה, הוכחו בפנינו כראוי. אולם השאלה היא: האם אכן כדברי התובע, הנתבע הוא האשם בפגיעה זו?
- יג. לדברי התובע, הפגיעה בו היתה בשני שלבים. הדחיפה על המכונית, וההתנגדות האלימה למעצר.
- יד. לדבריו, הדחיפה היתה לאחר שהודיע לנתבע כי הוא מעוכב וכי עליו להתלוות אליו (בניידת) לתחנת המשטרה. ואילו ההתנגדות האלימה למעצר, היתה לאחר שהנתבע החל לברוח מהמקום, ונתפס ע"י התובע ושותפו.
- טו. הנתבע מכחיש את הדחיפה, אולם מדבריו עולה כי לא נכנס מרצונו לניידת כפי שצווה ע"י התובע. ובלשונו של הנתבע: "אמרתי: על מה תעצור אותי, בסך הכול שתיתי כוסית אחת זה לא אומר שאני שיכור? ניסיתי לדבר איתו, לומר לו: אין לך

³ וע"ע להלן משי"כ שדין התובע כשליח ב"ד. ובזה בלבד סברה נוספת לפוטרו אא"כ יוכח שחרג מסמכותו וכד'.

גזית

על מה לעצור אותי... בא נ' תפס אותי ביד ומשך אותי לכיוון הניידת ואמר לי אתה עצור. אמרתי לו: לא עשיתי כלום. הוא אמר לי: שתוק והכנס לניידת, תוך כדי שהוא דוחף לי את הראש כלפי מטה...".

טז. כך עולה גם מהמשך פרוטוקול הדיון:

" אב"ד: יש לנו כמה שאלות: ש', יש כמה עובדות מוסכמות: 1. התובע והמתנדב השני בקשו ממך לעצור בלילה הנ"ל ובמקום הנ"ל. 2. נדף ממך ריח של אלכוהול. 3. היה ויכוח על הכניסה לניידת ובסופו של דבר נאלצו להפעיל כח. אולם נ' (טוען) שאתה הפעלת כוח ופגעת בו. ואתה אומר שלא הפעלת כוח ולא פגעת בו, אלא הוא פגע בך. אנו שואלים מה תגובתך למסמכים שהוא הציג המלמדים לכאורה על פציעתו?

נתבע: גם אני יכול להוציא תעודה מט.ר.ם ולקבל חמישה ימי מחלה. נ' "שיחק אותה" לפני הרופא."

יז. כמו"כ מכחיש הנתבע כי התנגד באלימות למעצר. אולם אף מדבריו עולה כי לא ציית להוראות התובע. וכלשונו:

"הוא אמר לי: שתוק והכנס לניידת, תוך כדי שהוא דוחף לי את הראש כלפי מטה. הרגל שלי התעקמה וצעקתי: איי, למה אתם מתעללים בי? מה עשיתי? ניסיתי לצעוד לעבר המדרכה, תוך כדי שאני צועק. בתגובה נ' קפץ עלי, השכיב אותי על הרצפה ונתן לי אגרופים... הם אמרו לי: סתום את הפה, אתה עצור. הרימו אותי מהרצפה, שניהם ביחד, וניסו להכניס אותי לניידת. א' הוציא גז מדמיע ואמר: אם לא תיכנס לניידת אני מרסס עליך. נכנסתי לניידת."

יח. אי הציות להוראות התובע ושותפו, שהיו שוטרים מתנדבים בזמן משמרתם, מהווה הודאת בעל דין המחזקת את גרסת התובע כי נפגע ע"י הנתבע. לפחות באשר להתנגדות למעצר.⁴

יט. אולם יש לציין, והוא העיקר בנדון שבפנינו, וענין עקרוני בפני עצמו. לתובע דנן, בהיותו שוטר במשמרת (בהתנדבות) יש מעמד של "שליח ב"ד" – "שליח הציבור". וככזה, נאמנותו עולה על נאמנות אדם רגיל.

כ. וכך שנינו בשו"ע⁵:

"אף בשליח ב"ד אסור לנהוג קלות ראש; והמצערו, יש רשות לבית דין להכותו מכת מרדות. והשליח נאמן כשנים להעיד שביזהו, כדי לנדותו. הגה: והשליח ב"ד יכול להגיד לב"ד, ואין בזה משום לשון הרע. וכן יוכל בעצמו לעשות דין במסרבו, בהכותו, וכן אם הזיקו (בממונו) פטור. וע"ל ריש סימן י"א."

כא. וכן כ' בשו"ע בענין הזמנת בעלי הדין⁶:

"כיצד מזמינים בעל דין לדין, שולחים לו בית דין שלוחם, שיבא ליום המזומן

⁴ גרסת התובע קיבלה חיזוק בדמות עד שהביא התובע. אולם לא מפיו אנו חיים. בפרט שעד זה הוא אחיו של התובע.

⁵ שולחן ערוך חושן משפט סימן ח' סעיף ה'.

⁶ שם סימן י"א סעיף א'.

לדין... והשליח ב"ד נאמן לומר: הקלני, או הקלה הדיין, או לא רצה לבא לדין, ומשמתיך אותנו על פיו. אבל אין כותבין עליו פתיחא של שמתא, עד שיבואו שנים ויעידו שנמנע לבא... ואין שליח ב"ד חייב באמירת דברים משום לשון הרע..."⁷

כב. לכאורה ממקורות אלו עולה שאין לחייב את הנתבע בתשלום ממון רק ע"פ דברי התובע. אולם לענ"ד במקרה דנן יש לחייבו בתשלומים.

כג. ונבאר דברינו: יש לכאורה מקום לשאול. אם האמינו לשליח ב"ד לענין נדוי, ולחלק מהפוסקים אף לענין מלקות, ולרמ"א⁸ אף התירו לשליח להכות את המסרב לבא, מדוע לא האמינוהו בכדי לחייב את המצער ומבזה את שליח ב"ד (ובעצם את ביה"ד עצמו) בתשלום ממון?⁹

כד. שאלה זו מתעצמת לנוכח העובדה, שהפוסקים כתבו¹⁰ שדי בשליח ב"ד ואחר עימו בכדי לחייב ממון. הרי שא"צ שני עדים כשרים בנוסף לשליח ב"ד.¹¹

כה. התשובה לשאלתנו מתבארת מתוך דברי נתיבות המשפט¹² וז"ל: "עד שיבואו שנים ויעידו. ועיין ביאורים סק"א דמייירי שהשליח ב"ד אמר בשם הבעל דין שהשיב שאינו רוצה לבוא כלל, דאז כותבין מיד פתיחא, משום הכי אינו נאמן לענין הוצאת ממון, אבל במקום שאין לחוש רק לשמא לא עשה השליח בית דין שליחותו ולא הזמינו כלל, אין צריך לעדים אפילו לענין הוצאת ממון, דחזקה על שליח בית דין שעשה שליחותו. וכן לענין כל ההתראות שמתרין בו להבעל דין, כל שאין אנו צריכין לתשובת הבעל דין, סומכין על השליח ב"ד לבד אפילו לענין הוצאת ממון, **רק במקום שצריכין לתשובת הבעל דין, אין השליח ב"ד נאמן לענין הוצאת ממון** רק בשני עדים...".

כו. הווי אומר, שליח ב"ד נאמן כבי תרי, ומטעם "חזקה ששליח עושה שליחותו". אולם אם השליח מספר סיפור יוצא דופן (על סרבן שאמר **מיד**: לא אבוא לבי"ד) - אינו נאמן.

כז. במקרה שלפנינו, לא רק שדברי התובע קיבלו חיזוק מדברי הנתבע עצמו וכמש"כ למעלה. אלא למעשה מדברי הנתבע עלה בבירור שלא ציית להוראות התובע - שליח ב"ד - שוטר במשמרת, ולכן ניתן להסתמך על חזקה שליח עושה שליחותו להוציא ממון.¹³ והואיל ונתברר לנו שיש להאמין לגירסת התובע באשר לסרבנות

⁷ יסוד הדברים בגמרא ב"ק דף קי"ב ע"ב. ובגמ' בקידושין דף יב' ע"ב.

⁸ ועיין בנו"כ שהביאו ראיות לדברי הרמ"א, ושבעצם אין חולק בזה.

⁹ עי' סמ"ע סימן ח' סק"ג, ובב"ח שם. נחלקו האם נאמן אף להלקותו. ועי' כנה"ג שהסביר מטעם מינו. ואכמ"ל.

¹⁰ אורים ותומים, אורים סימן ח' סק"י. והוכיח דבריו מהסוגיה. וכן נראה מלשון הנתיבות סימן ח' באורים סק"ח.

¹¹ נזכיר שוב, כי במקרה דנן היו שני שליחי ב"ד - התובע ואחיו.

¹² נתיבות המשפט חידושים סימן יא סק"ה.

¹³ בוודאי אם נצרף את דברי העד שהביא התובע. אמנם הוא אחיו. אולם אם נסכים שא"צ גדרי שני עדים כשרים ניתן להתחשב בדבריו. אולם כאמור אין אנו זקוקים לעדותו.

המעצר של הנתבע, עלינו לחייב את כל הוצאות שבירר התובע שנבעו מסרבנות הנתבע וק"ו מדין סרבן.¹⁴

כח. התובע צירף את עדויות מפקדיו בתחנת המשטרה, את עדות הרופא בתחנה שהפנה אותו ל ט.ר.ס., את האבחון בט.ר.ס., ואישור "ימי המחלה". מסמכים אלו כוללים את דבריו של התובע ב"זמן אמיתי" ומחזקים את טענתו לגבי היות ההוצאות הנתבעות תוצאה ישירה של סרבנות הנתבע להשמע להוראות "שליח בית הדין" - התובע. ובוודאי שיש בהם בכדי להוות עדות לגבי הנזק עצמו, ומידת הנזק.

כט. בעומדנו בזה, נוסף שלשטר ישנה "חזקת כשרות" שנהג כהוגן. ונטל ההוכחה להוכיח שלא נהג כהוגן, מוטל על המבקש לטעון כך. וכדברי "שער המשפט": "שליח ב"ד שעושה בציווי הבית דין, **מסתמא עביד כדין**..."^{15, 16}

ל. נאמנות זו קיימת גם בעובדי ציבור אחרים, למשל לשוחט¹⁷ לגבאי צדקה ועוד. ויסוד הדברים הכתוב: "ולא יחשבו את האנשים...כי באמונה הם עושים."¹⁸ ואכמ"ל.

לא. נאמנות זו הינה אינהרנטית, נובעת מהגדרת התפקיד וכלשונו של הרוגצ'ובר "אי אפשר בלא זה"¹⁹ ולענ"ד ק"ו היא מסמכות שליח ב"ד להכות את הסרבן, ולשם כך נוטלים איתם השוטרים "מקל ורצועה"²⁰. מתן רשות להכות הינה מרחיקת לכת הרבה יותר מאשר נאמנות על מה שאירע בין שליח ב"ד ובין הסרבן / העבריין.²¹

¹⁴ שו"ע חושן משפט סי' יד, ה.

¹⁵ סימן ח' ס"ק יב.

¹⁶ מה עוד שענינים אלו (כפיה ע"י שוטרים וכד') מטבע הדברים לא נעשים תמיד בפני שני עדים כשרים.

¹⁷ שו"ת שבת ציון סימן כה'.

¹⁸ מלכים ב' פרק יב' פסוק טז'.

¹⁹ שו"ת צפנת פענח סימן מב'.

²⁰ יתכן גם שמותר לשליח ב"ד / שוטר להפעיל כח אף במידה העולה על המינימום הנדרש, היות שסירוב לציות למערכת החוק והמשפט, הוא קריאת תגר על המערכת כולה. ע' למשל בדברי ר' ירוחם מישורים, נתיב לא, חלק ב, צב ע"ב. ואכמ"ל.

²¹ ע' גם רש"י ב"ק קיב' ב' שהסביר את נאמנות שליח ב"ד מטעם "דלא משקר בבי דינא". ובלשונו של ר' יהונתן (בשטמ"ק שם): "שאימת בית דין עליו ולא משקר להו".

יש להוסיף בהקשר זה, כי לדברי ספר החינוך במצוה תקכ"ג המסביר מדוע עד אחד אינו נאמן: "משרשי המצוה, לפי שיצר לב האדם רע ולפעמים יעלה בלבו טינא על חברו, ואפילו יהיה האדם בתכלית הכושר לא ינצל מחטא לפעמים, ואף כי יעמוד אדם ימים רבים בדרכי היושר אינו מן הנמנע להתהפך במחשבתו ולהרשיע, שהרי אמרו זכרונם לברכה [ברכות כ"ט ע"א] כי יוחנן שימש בכהונה גדולה ולבסוף נעשה צדוקי, גם אמרו בחנניה בן עזר שהיה תחלה נביא אמת ולבסוף נעשה נביא שקר, על כן הוא ראוי וכשר הדבר שלא לסמוך על לב אדם לענוש חברו על פיו, ואפילו יהיה הנענש רשע גמור והדיט שבהדיטות והמעיד חכם גדול שבישראל. אבל בהיות המעידים שנים אנשים כשרים, חזקה בכל זרע ישראל שלא יסכימו שנים להעיד בשקר, וגדולה חזקה בכל הדברים... ולפי"ז במקום שהנסיבות מחזקות את דברי העד היחיד, יהיה נאמן. ולפי"ז נאמנותו תהיה מדאורייתא.

אמנם לשיטת קצה"ח בסימן לדי' סק"ד דפסול ע"א הוא מגוזה"כ, נצטרך לומר דנאמנות זו מדרבנן. ע' גם בנתי"מ סימן רכב' סק"א דלפעמים ע"א נאמן מדאורייתא, וכגון במקרה דדייק טפי. וכבר האריכו בדבריו, ואכמ"ל.

ועי"פ עדיין ניתן לטעון שאין רמת הדיוק של שליח ב"ד מגיע לכדי נאמנות מדאורייתא, אלא רק מדרבנן.

לב. נקודה נוספת, שאינה קשורה בהכרח לנאמר לעיל, אולם מאירה את הנושא מזווית הסתכלות נוספת. במקרה הנדון, נהג החשוד בנהיגה תחת השפעת אלכוהול, הרי שיתכן שדינו **כדין רודף (מסכן אחרים)** שניתן (ועל השוטר – חובה) להצילו אף בנפשו! סירובו של חשוד כזה להפסיק את הנהיגה ולהתלוות אל השוטר, יש בו בוודאי משום סכנה לציבור.²²

לג. ובנוסף, הרי פתחנו בדברי השו"ע האוסר לבזות ואף לצער את שליח ב"ד. והעובר על כך – דינו נידוי. וא"כ בהתאם לסמכותינו להכריע הן ע"פ דין והן ע"פ פשרה והן ע"פ שיקול דעתנו, בוודאי שיש מקום לחייב את הנתבע. וק"י ממקרים בהם ישנו חיוב לצאת ידי שמים וכד', בהם מקובל לחייב. בוודאי במקרים שנאסרו בשו"ע במפורש ובלשון חריפה.

לד. זה המקום להעיר כי התביעה שבפנינו היא לקבל "שבת" ו"ריפוי", אותם ניתן לגבות מעיקר הדין בזמן הזה לפי השולחן ערוך,²³ כיוון שאינן קנס. ואף לדעת הרמ"א בית הדין "כופין החובל לפייס הנחבל ולקנסו כפי הנראה להם". על אחת כמה וכמה בבית דין שהצדדים קיבלוהו עליהם, שפוסקים רבים סבורים שיש לו (לביה"ד) סמכות מלאה לדון אף בחבלות.²⁴

לה. לענ"ד די בדברים דלעיל בכדי לחייב את הנתבע. אולם אנו סבורים כי ישנם טעמים נוספים שע"פ אפשר לחייב את הנתבע.

לו. הטעם הראשון: ע"פ כללי "שבועת הנחבל". וכך למדנו במשנה:²⁵ "...ואלו נשבעין ונוטלין: השכיר, והנגזל, והנחבל, ושכנגדו חשוד על השבועה, וחונני על פנקסו...נחבל כיצד? היו מעידים אותו שנכנס תחת ידו שלם ויצא חבול, ואמר לו: חבלת בי, והוא אומר: לא חבלתי - הרי זה נשבע ונוטל..."

לז. וכן נפסק ברמב"ם:²⁶ "קנס קנסו חכמים לאלו השוטים בעלי זרוע, שיהיה הנחבל נאמן ונשבע בנקיטת חפץ שזה חבל בו חבל זה ונוטל מה שראוי לו, והוא שיהיו שם עדים. כיצד, היו שני עדים מעידין אותו שנכנס לתוך ידו שלם ויצא חבול ולא ראוהו בעת שחבל בו והוא אומר לא חבלתי והלה אומר אתה חבלת בי הרי זה נשבע ונוטל."²⁷

²² לענין "ספק רודף" עי' שו"ת אגרות משה, חושן משפט, חלק ב, סימן סט. ולעומתו שו"ת מנחת שלמה, סימן ז, ד"ה "וצריכים"; ונשנו הדברים במאמר "בירורים וספיקות בעניין פיקוח נפש דוחה שבת", מוריה טז (שנים ג-ד), עמ' כה. וכן דעת הרב י" סילמן, ישרון טו, עמ' תרסא-תרסו, ונשנו הדברים בספרו דרכי חושן, חלק ג. וראייתם גם מדין "בא במחירת" דהווי "ספק רודף".

²³ שולחן ערוך חושן משפט סימן א' סעיף ב'.

²⁴ שער המשפט סימן א' ס"ק א' ופתי"ש סימן א' ס"ק ג'.

²⁵ שבועות דף מד' ע"ב.

²⁶ הלכות חובל ומזיק פרק ה' הלכה ד'

²⁷ הראב"ד (שם) השיג על הרמב"ם וטען שדין נחבל מבוסס על סברא ולא על קנס: "א"א: לא היה קנס, אלא שאין דרך בני אדם לחבל בעצמן על כן האמינוהו לזה בשבועה." ר"ל, לדעת הרמב"ם זהו קנס שמטרתו להלחם באלימות, ולדעת הראב"ד הדין כן, משום שלא סביר שאדם חבל בעצמו.

גזית

- לח. ובמקום שיש חיוב שבועה, מקובל בבתי הדין להמיר את חיוב השבועה בתשלום כספי לפי ראות עיני הדדינים.²⁸ אמנם בד"כ מקובל לחייב רק בשני שליש מהסכום עליו היה צריך להשבע.²⁹ וע"כ אנו זקוקים לטעם השני.
- לט. הטעם השני: קיימא לן שאם אדם התנהג ברשות הרבים בצורה ראויה ומקובלת ('ברשות'), וחברו התנהג בצורה משונה ('שלא ברשות'), האחריות לנזקים שנגרמו לשני הצדדים חלה על האדם שלא התנהג כראוי. וכלשון השו"ע: "היה אחד רץ ואחד מהלך, והוזק המהלך ברץ, חייב, מפני שרץ שלא ברשות."³⁰
- מ. בגמרא וראשונים מבואר שה'רץ', היינו זה שהתנהג שלא כשורה, חייב גם אם לא הזיק את ה'מהלך' בידיים, אלא אפילו אם הוא הזיק באופן עקיף. ולפי זה, יש מקום לומר במקרה שלפנינו שהנתבע יהיה חייב בנזקי התובע גם אם ניזק התובע ממילא. זאת, משום שהשוטר (הנתבע) פעל ברשות ובסמכות מלאה, בעוד שהנתבע, בניסיונו לברוח ממעצר פעל 'שלא ברשות', ועל כן חייב הנתבע בנזקי התובע גם אם נעשו 'ממילא'.
- מא. הטעם השלישי: ע"פ דברי הרא"ש המעניק סמכות לביה"ד להכריע גם במקום שאין ראייה ברורה. וכדי לגדור בפני האלימים ולשים שלום בעולם.
- מב. וז"ל הרא"ש: "והיינו טעמא, דכיון שבא הדין לפני הדיין והוא אינו יכול לברר הדבר, אינו רשאי למשוך ידו מן הדין ויריבו הבעלי דינין זה עם זה. וכתב: אמת ומשפט שלום וכו', כי על ידי המשפט יש שלום בעולם, ולכך נתנו כח לדיין לשפוט ולעשות מה שירצה אף בלא טעם וראיה, **כדי לתת שלום בעולם**.... להודיע שאין כח ורשות להוציא את הדין חלוק מתחת ידו, שצריך לגמור ולהשלים את הדין כדי להטיל שלום בעולם. ולכך נתנו חכמים רשות לדיין לפסוק לפי ראות עיניו, במקום שאין הדבר יכול להתברר בראיות ובעדיות, פעמים באומד הדעת, ופעמים כמו שיראה הדיין בלא טעם ובלא ראיה ובלא אומד הדעת, ופעמים על דרך פשרה... כמו שאמר רז"ל: מדבר שקר תרחק, להסתלק אי אפשר, כמו שכתבתי, אם כן על כרחו זקוק הדיין לדונו לפי אומד דעתו..."³¹
- מג. כאמור לעיל טעמו של הרא"ש: לשים שלום בעולם ולגדור בפני האלימים, שייך בהחלט גם בנדון שלפנינו: המלחמה בנהיגה בשכרות.
- מד. אשר על כן דין התביעה להתקבל במלואה.
- מה. **עד כאן דברי כותב פסק הדין.**

²⁸ שו"ע חו"מ סימן יב' סעיף ב'.

²⁹ שו"ת ציץ אליעזר חלק ח' סימן ח', שו"ת אבן יקרה חושן משפט ח"א סי' ו'.

³⁰ שו"ע חו"מ סימן שעה' סעיפים ז' - ח'.

³¹ שו"ת הרא"ש כלל קז' סימן ו'.

מו. ראינו את מש"כ חברנו, אף שאנו מסכימים למסקנה – לקבל את התביעה במלואה, איננו מסכימים לטעם הראשון – נאמנות של "שליח בית דין". לענ"ד אף ששליח ב"ד נאמן בעיני הדיינים על כך שמילא את תפקידו כראוי, ואף להעניש את המצער, לא הוכח ששליח ב"ד נאמן להוציא ממון לטובת עצמו. ואינו נאמן לאמר שהנתבע אכן הזיקו.

מז. עוד ברצוננו להעיר, החיובים הנזכרים בענין "רץ שלא ברשות" (סעיפים לט"מ) ובעניין סרבן (סעיף כז') אין בהם בכדי לחייב במקום שהעובדות אינן ידועות. חיובים אלה למעשה מאפשרים לחייב את הנתבע גם במקרה שגרם נזק בדרך גרמא בלבד. לדעתנו, על פי הממצאים, סביר מאוד להניח שזה אכן מה שקרה. לכן חיובים אלה יוצרים בסופו של דבר את ה"אומדנא דמוכח" המאפשרת לחייב במקרה זה על פי הרא"ש (סעיפים מא"מג').

מח. נבקש עוד להבהיר. אמנם פסק השו"ע³² שאין מוציאים ממון ע"פ אומדנא, ואף לא ע"פ אומדנא דמוכח. וא"כ דבריו הם בניגוד לדברי הרא"ש שהובאו לעיל. אולם כבר כתבו הפוסקים, שעל אף דברי השו"ע הנ"ל, לעיתים רשאי ביה"ד להוציא ממון ע"פ אומדנא דמוכח, משום שתפקידו של בית הדין הוא להטיל שלום בעולם וכמש"כ לעיל.

מט. למעשה, הננו מצטרפים למסקנת חברנו, לקבל את התביעה במלואה.

החלטה:

1. הנתבע ישלם לתובע סך 639 ₪ תוך 30 יום מיום מתן פסק הדין.

והאמת והשלום אהבו

הרב מנחם קופרמן

הרב אליעזר שנקולבסקי,
אב"ד

הרב ניר ורגון

³² שו"ע חו"מ סימן תח'.